

1. ONGEWENST GEDRAG

1.1 ALGEMEEN

Hoewel bij PBS (Positive Behavior Support) de nadruk ligt op het aanleren en bekrachtigen van gewenst gedrag, is het ook erg belangrijk dat er een eenduidige aanpak is wanneer een leerling ongewenst gedrag vertoont. Wij maken daarbij onderscheid in:

- Klein probleemgedrag;
- Groot probleemgedrag;
- Onacceptabel gedrag.

Om gerichte interventies in te kunnen zetten, wordt gebruik gemaakt van een registratie. In elke groep registreert de leerkracht welke leerlingen zich niet aan afspraken houden. De leerkracht registreert het volgende:

1. De plek:

- In de klas;
- Op het schoolplein;
- Openbare ruimtes

2. Welk gedrag laat de leerling zien?;

3. Wat heeft de leerkracht gedaan?;

4. Wat wil de leerkracht bereiken?;

5. Had de leerkracht zelf iets kunnen doen om het gedrag te voorkomen?;

6. Is het gedrag verbeterd?;

7. Wil de leerkracht de leerling inbrengen voor intervisie in het gedragsteam?

Het gedragsteam analyseert deze registraties maandelijks en kijkt of interventies in bepaalde ruimtes of op bepaalde tijdstippen noodzakelijk zijn. Daarnaast bekijkt het gedragsteam of er interventies voor individuele leerlingen nodig zijn.

1.2 ONGEWENST GEDRAG

Onder ongewenst gedrag verstaan wij het niet naleven van de kwaliteitskaart gedragsverwachtingen zoals die geformuleerd zijn. Wij hanteren een eenduidige aanpak die gericht is op het snel ombuigen van ongewenst gedrag naar gewenst gedrag. Dat doen wij door:

- Het ongewenste gedrag indien mogelijk te negeren;
- Klein en groot probleemgedrag te onderscheiden van elkaar;
- Het uitvoeren van de reactieprocedure.

Wat verstaan wij onder klein, groot en onacceptabel probleemgedrag?

Klein probleemgedrag	Groot probleemgedrag
Onoplettend gedrag	Herhaaldelijk storen tijdens de instructie
Een ander storen	Herhaaldelijk negeren van de speelplaatsafspraken

Rennen binnen het schoolgebouw	Misbruik materialen
Briefjes doorgeven	Persoonlijk kwetsende bijnamen, teksten
Niet houden aan de afspraken speelplaats	Uitschelden
Niet opvolgen van de instructie van de leerkracht	Onacceptabel taalgebruik
	Buitensluiten/pesten
	Misbruik social media (zie internetprotocol)
	Herhaaldelijk instructie van de leerkracht niet opvolgen
Onacceptabel gedrag	
Fysieke agressie	
Racisme	
Bedreigen	
Stelen	

Bij onacceptabel gedrag worden ouders direct erbij betrokken.

1.3 NEGEREN VAN ONGEWENST GEDRAG.

Indien mogelijk wordt het ongewenste gedrag zo veel mogelijk genegeerd. In plaats daarvan verlegt de leerkracht de aandacht naar gewenst gedrag. Dit kan gewenst gedrag van de betreffende leerling zijn maar ook gewenst gedrag van andere leerlingen.

2. DE AANPAK bij groot probleemgedrag

Wanneer groot probleemgedrag zich voordoet, hanteren wij de volgende eenduidige aanpak:

- Er wordt niet gewaarschuwd. Bij groot probleemgedrag gaat de leerling meteen naar de nadenkplek in de klas een cluster hoger of een cluster lager dan het eigen cluster. Daar volgt dezelfde procedure als bij klein probleemgedrag.
- Het OEPS formulier wordt ingevuld door de leerling en ondertekend door ouders.
- De leerkracht neemt contact op met de IB-er of schoolleider en samen bedenken zij een passende opdracht (brief schrijven, schade herstellen enz.).
- De leerkracht gaat in gesprek met ouders, kind en eventueel IB-er of schoolleider.

3.1 CONTACT MET DE OUDERS

Bij het herhaaldelijk voorkomen van groot probleemgedrag of een ernstig incident waarbij de schoolleider is betrokken (drie keer binnen twee weken), worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de schoolleider en eventueel de IB-er. In uitzonderlijke gevallen wordt er met ouders afgesproken het kind op te halen van school (zie oeps-procedure). Bij buitensporig fysiek geweld of verbale agressie treedt de procedure schorsing in werking.

4. REACTIE PROCEDURE

Wanneer het ongewenste gedrag niet genegeerd kan worden of wanneer het negeren en focussen op gewenst gedrag niet het gewenste resultaat oplevert, wordt de reactieprocedure uitgevoerd. De reactieprocedure wordt toegelicht in de schematische weergave van omgaan met ongewenst gedrag. Bij klein probleemgedrag volgt de reactieprocedure:

- **Stap 1:** Stille werkplek in de klas;
- **Stap 2:** Goed gedrag op de stille werkplek is: Goed gedrag bekrachtigen + gesprek (zo min mogelijk aandacht aan ongewenst gedrag);
- **Stap 3:** Doorgaan ongewenst gedrag: Stille werkplek in andere groep (achterwacht) + OEPS formulier (niet mee naar huis); Leerkracht loopt met de leerling mee naar de andere klas. (3-4A gaat naar 5-6A, 5-6B gaat naar 7-8B, 7-8C gaat naar 3-4C) Bij gym of als de plek bezet is dan gaat de leerling naar de groep ernaast.
  - 1-2 blijft in de eigen groep en hanteert de stop-stoel.
  - 3-4 -> 5-6,
  - 5-6-> 7-8,
  - 7-8-> 3-4
- **Stap 4:** Bij meer dan 3x in de maand een OEPS formulier voor hetzelfde probleemgedrag: Contact opnemen met ouders en ze uitnodigen voor een gesprek; Tijdens gesprek OEPS formulieren overhandigen;
- **Stap 5:** Na 6x een OEPS formulier volgt een gesprek met ouders, intern begeleider en eventueel schoolbegeleider. Herhaald ongewenst gedrag binnen een korte periode kan leiden tot een consequentie.
Bijvoorbeeld: Binnen blijven in de pauze; Niet meedoen aan een sociale activiteit.

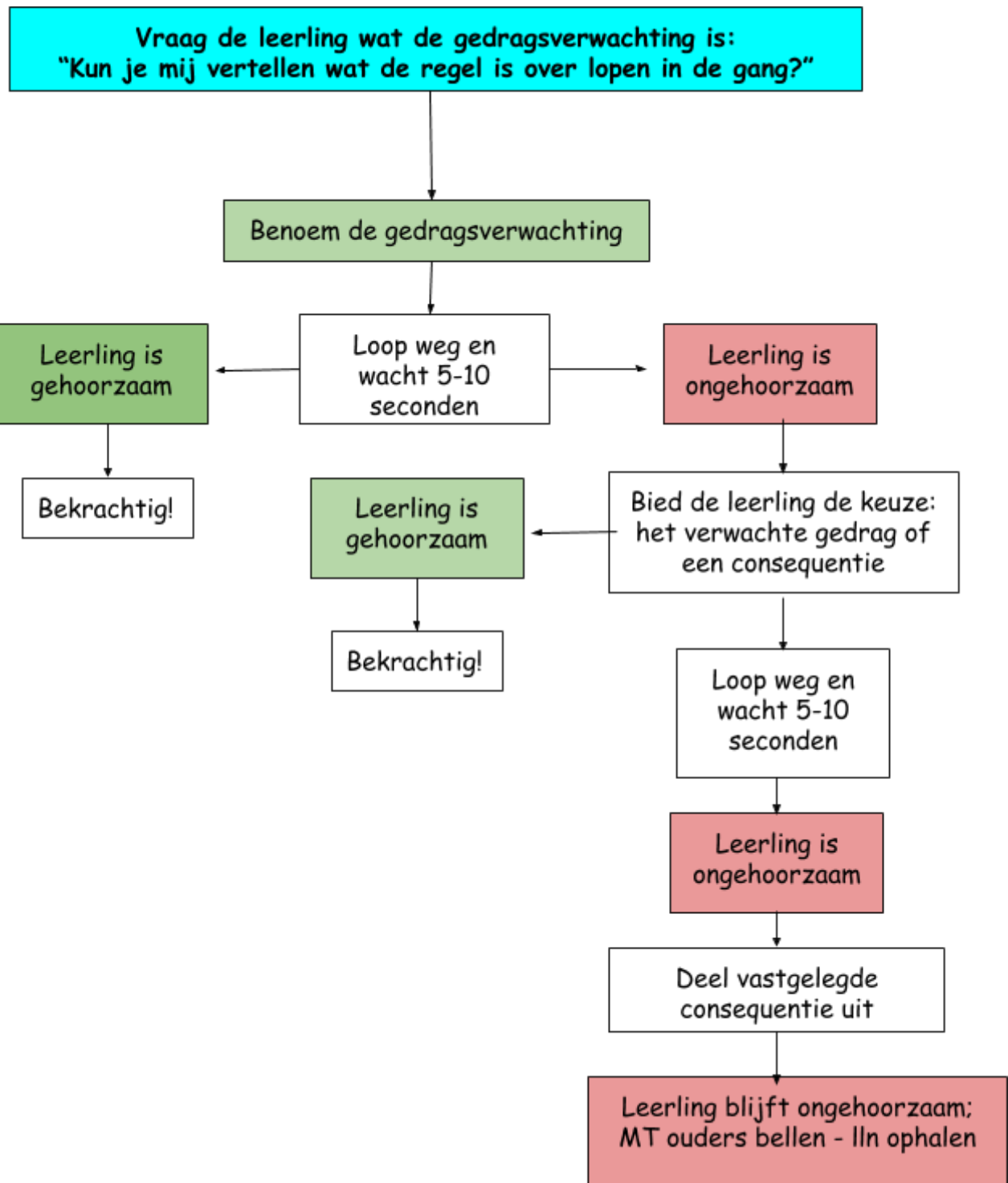
Dit wordt altijd geregistreerd in de gedragsregistratie op de drive.

De stille werkplek in de klas; tafeltje nabij het bureau van de leerkracht. In de laatjes liggen de Oeps-formulieren.

Bij groot probleemgedrag volgt:

- **Stap 1:** Stille werkplek in een andere klas + invullen OEPS formulier;
- **Stap 2:** Formulier wordt besproken met de leerling en de leerkracht neemt contact op met de ouders om hen in te lichten;
- **Stap 3:** Na 1 OEPS formulier neemt de leerkracht contact op met IB of schoolleider over het vervolg;
- **Stap 4:** Na 3 OEPS formulieren hebben ouders met schoolleider, IB, leerkracht en eventueel schoolbegeleider een vervolgesprek.

Dit wordt altijd geregistreerd in de gedragsregistratie!

Ongewenst gedrag wordt geconstateerd;		
Gedrag wordt indien mogelijk genegeerd;		
Leerling past gedrag aan:	Leerling past gedrag niet aan: Afhankelijk van het gedrag en de situatie past de leerkracht het volgende toe:	
Leerkracht bekrachtigt gewenst gedrag	Reactieprocedure	educatieve correctie
	Leerkracht loopt naar de leerling toe. Spreekt gedragsverwachting uit.	Leerkracht loopt naar de leerling toe. (zie hierboven beschreven procedure).
Leerling past gedrag aan:	Leerling past gedrag niet aan:	
Leerkracht erkent medewerking van de leerling, bedankt deze en geeft een compliment.	Leerkracht loopt weg, wacht 5 tot 10 seconden en herhaalt bovenstaande stap. Leerkracht vertelt consequentie: Time-out plek in de klas; Tijdens buiten spelen is de time-out plek tegen de muur onder het logo. Time-out duurt nooit langer dan de leeftijd van het kind in minuten.	
	Leerling past gedrag aan:	Leerling past gedrag niet aan:
	Leerkracht erkent medewerking van de leerling, bedankt deze en geeft een compliment.	Procedure klein probleem gedrag

Bijlage: de Oeps procedure

Hoe ziet de OEPS procedure er uit? Het OEPS formulier is een formulier waarop kinderen zelf schriftelijk reflecteren op een incident. Voor groep 1-2-3 en voor groep 4-5-6-7-8 hebben we een eigen formulier. Bij het niet houden aan afspraken zal de OEPS-procedure toegepast worden. Dit betekent dat een leerling in een andere klas het OEPS-formulier zal gaan invullen (dit spreken jullie onderling af). Na het invullen van het formulier volgt een gesprek met de leerkracht.

- Na 3 OEPSSEN (OEPS, DAT GING EVEN MIS), voor klein probleemgedrag: De leerkracht neemt contact op met ouders en heeft samen met de ouder en de leerling een gesprek ter verbetering van het gedrag.
- Na 6 OEPSSEN (OEPS, DAT GING EVEN MIS), voor klein probleemgedrag: Er volgt een vervolgesprek met ouders, intern-begeleider en eventueel de schoolbegeleider.
- Na 1 OEPS (HET GAAT NU ECHT MIS) voor groot probleemgedrag: De leerkracht neemt contact op met ouders om hen in te lichten over het incident. De leerling vult het blad: "Het gaat nu echt mis" in.
- Na 3 OEPSSEN (HET GAAT NU ECHT MIS) voor groot probleemgedrag: Er volgt een vervolgesprek met ouders, intern-begeleider en eventueel de schoolbegeleider. De leerling vult het blad: "Het gaat nu echt mis" in.

De Oeps formulieren vind je in het mapje PBS

Oeps, dat ging even mis...

Groep 1/2

Oepsblad 1-2-3

Hoe voelde ik mij toen het mis ging:

Wat kan ik de volgende keer beter doen?:

Hoe voel ik mij nu?:

Handtekening leerkracht:

Klein Datum..... Vertrek..... Aankomst..... Duur.....

Oeps, dat ging even mis...

Groep 4/5/6/7/8

Oepsblad 1 2 3

Naam:	Datum:
Wat is er gebeurd?	
Wat deed ik?	
Wie deden er mee?	
Wat had ik anders kunnen doen?	
Wat heb ik ervan geleerd?	

Handtekening leerkracht:

Handtekening leerling:

.....

.....

Klein Datum..... Vertrek..... Aankomst..... Duur.....

Het gaat nu echt mis...

Groep 1/2/3

blad 1 2 3

Hoe voelde ik mij toen het mis ging:

Wat kan ik de volgende keer beter doen?:

Handtekening leerkracht:

Handtekening ouders:

Groot Datum..... Vertrektijd..... Aankomst..... Duur.....

Het gaat nu echt mis...

Groep 4/5/6/7/8

blad 1 2 3

Naam:	Datum:
Wat is er gebeurd?	
Wat deed ik?	
Wie deden er mee?	
Wat had ik anders kunnen doen?	
Wat heb ik ervan geleerd?	

Handtekening leerkracht:

Handtekening leerling:

Handtekening ouders:

.....

Groot Datum..... Vertrektijd..... Aankomst..... Duur.....